

*Sygn. akt VI W 2/14*

## WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 3 lutego 2015 roku

Sąd Rejonowy w Świdnicy w VI Wydziale Karnym w składzie:

**Przewodniczący SSR Maria Ćwik – Kulezycka**

Protokolant Dorota Kloc

przy udziale oskarżyciela Okręgowego Urzędu Górniczego we W. – J. G.

po rozpoznaniu dnia 15 kwietnia 2014r., 29 maja 2014r., 22 lipca 2014r., 28 sierpnia 2014r., 16 grudnia 2014 r., 15 stycznia 2015r. oraz 3 lutego 2015 r.

sprawy o wykroczenie **R. W. (1)**

urodzonego (...) w Ś., syna J. i C. z domu J.

**obwinionego o to, że:**

w dniu 24 i 25 lipca 2013 roku w zakładzie (...) w C., będąc jako osoba dozoru ruchu nadzorująca roboty strzałowe obowiązany do organizowania prac w sposób zapewniający bezpieczeństwo zakładu górniczego i osób w nim zatrudnionych, w sposób mogący wywołać niebezpieczeństwo dla życia i zdrowia osób przebywających w zakładzie górniczym i dla bezpieczeństwa zakładu górniczego nie wykonał swoich obowiązków przez to, że:

- w dniu 24 lipca 2013 roku telefonicznie zamówił zbyt małą ilość zapalników elektrycznych w stosunku do odwierconych otworów oraz zapalniki elektryczne o przewodach krótszych niż rzeczywista długość otworów strzałowych nie znając rzeczywistych parametrów siatki wiertniczej odstrzału przeprowadzonego w dniu 25 lipca 2013 roku, tj. ilości otworów, ich długości i średnicy (otwory nie były jeszcze odwiercone), przez co nie mógł prawidłowo określić ilości i rodzaju niezbędnych do odstrzału środków strzałowych w celu zapewnienia bezpiecznego i prawidłowego (zgodnego z ustaleniami metryki strzałowej będącej załącznikiem do planu ruchu zakładu górniczego) wykonania roboty strzałowej,

- nie sprawdził, czy otwory strzałowe mogą być załadowane zgodnie z metryką strzałową pomimo, że zgodnie z zapisem w dzienniku strzałowym kontrolował prowadzenie roboty strzałowej o godz. 10.00 w dniu 25 lipca 2013 roku,

- nie skontrolował prawidłowości wykonanego w tym samym dniu odstrzału i w tej sytuacji dopuścił do nadania sygnału dźwiękowego odwołującego roboty strzałowe,

co stwarzało zagrożenie dla życia i zdrowia osób zatrudnionych w zakładzie górniczym oraz dla bezpieczeństwa zakładu górniczego

**tj. o czyn z art. 182 ust. 1 i art. 184 ust. 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku – Prawo geologiczne i górnicze (Dz. U. Nr 163, poz. 981 z późn. zm.) w związku z §40 ust. 6 i §43 rozporządzenia Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 1 kwietnia 2003 roku w sprawie przechowywania i używania środków strzałowych i sprzętu strzałowego w zakładach górniczych (Dz. U. nr 72, poz. 655) oraz §7 pkt. 1 i §65 ust. 1 rozporządzenia Ministra Gospodarki z dnia 28 czerwca 2002 roku w sprawie bezpieczeństwa i higieny pracy, prowadzenia ruchu oraz specjalistycznego zabezpieczenia**

**przeciwpożarowego w odkrywkowych zakładach górniczych wydobywających kopaliny pospolite (Dz. U. nr 109, poz. 962 z późn. zm.).**

I. obwinionego **R. W. (1)** uznaje za winnego popełnienia czynu opisanego w części wstępnej wyroku, tj. wykroczenia z art. z art. 182 ust. 1 i art. 184 ust. 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku – Prawo geologiczne i górnicze (Dz. U. Nr 163, poz. 981 z późn. zm.) i za to na podstawie art. 184 ust. 1 cytowanej ustawy w zw. z art. 9 § 1 kw wymierza mu karę grzywny w kwocie 1000 złotych(jeden tysiąc złotych),

II. na podstawie art. 627 kpk w zw. z art. 119 kpw i art. 118§1 kpw zasądza od obwinionego na rzecz Skarbu Państwa koszty sądowe w łącznej kwocie 200 (dwustu) złotych (w tym: - zryczałtowane wydatki postępowania 100 złotych, - opłata 100 złotych).

Sygnatura akt VI W 2/14

## UZASADNIENIE

Zakład (...) prowadzi wydobycie granitu w wyrobisku odkrywkowym wgłębnym w celu pozyskania bloków i brył skalnych.

Roboty eksploatacyjne polegają na wykonaniu tzw. wdzierki lub wycinki bloków skalnych, najczęściej prostopadle do jednej z głównych płaszczyzn podzielności skały, dla uzyskania 3 płaszczyzn odsłonięcia ławy granitowej, a następnie oddzielenia monolitu od ławy granitowej. Do urabiania skały we wdzierkach i wcinkach stosowany jest materiał wybuchowy kruszący w postaci prochu lub lontu detonacyjnego. Uzyskana ława granitowa podlega następnie wtórnemu podziałowi na bryły celem wytransportowania ich z przodka urobiska i przewiezieniu ich do zakładu obróbki kamienia. Wtórny podział bryły kamienia dokonywany jest ręcznie z zastosowaniem klinów trójdzielnych umieszczanych w odwierconych otworach tzw. gniazdach, które wykonywane są ręcznie przy użyciu wiertarki ręcznej.

Przy wydobyciu na przodku zatrudnione są trzysobowe brygady skalników: przodowy i pomocnik oraz operator koparki do którego zadań należy przemieszczanie brył i ich obracanie tak by właściwie je ułożyć do podziału wtórnego. Operator koparki ma za zadanie również transport podzielonych brył poza przodek i poza wyrobisko górnicze.

W wyżej wymienionym zakładzie górniczym zatrudnieni byli m.in. R. W. (1) – sztygar górniczy, M. G. (1) – górnik przodowy, S. K. (1) – pomocnik górnika skalnika, W. S. – operator koparki oraz E. R. – strzałowy.

W dniu 25 lipca 2013 roku na przodku około godziny 10.00 wykonane zostały roboty strzałowe metodą zwykłych otworów pionowych. Z odwierconych wcześniej otworów w ilości od 19-20 sztuk odstrzelono 12. w tym celu zużyto 7,5 kg prochu skalnego i 12 sztuk zapalników elektrycznych typu (...). W wyniku odstrzału pozyskano ławę granitową o wymiarach 12 m długości i wysokości zmiennej od 1,5 m do 2,2 m.

Kontroli miejsca strzałowego dokonał strzałowy E. R. oraz sztygar R. W. (1). Po dokonanej przez te osoby kontroli przodek został dopuszczony do ruchu tj. można było na nim dalej przeprowadzać prace w celu pozyskania brył skalnych oraz prace transportowe przy użyciu koparki. W tym dniu do końca zmiany brygada w składzie (...), S. K. (1) i W. S. oddzielili i wytransportowali z przodka 405 brył skalnych.

W dniu 26 lipca 2013 roku R. W. (1), M. G. (2), S. K. (1) i W. S. rozpoczęli pracę na I zmianie tj. od godziny 6.00.

Do kierowania ruchem zakładu na pierwszej zmianie upoważniony został obwiniony na mocy decyzji kierownika zakładu (...); dotyczyło to także dnia 26 lipca 2013 roku. Polecenie to wydane zostało ustnie, bowiem żaden przepis nie formułuje obowiązku jego udzielenia w formie pisemnej. R. W. (1) wydał brygadzie polecenie kontynuowania robót rozpoczętych poprzedniego dnia, którą nadzorował osobiście.

Do godziny 9.00 wytransportowano 5-6 brył granitowych. Następnie uzyskano bryłę granitową o wymiarach 230x210x110 cm, która została odsunięta od ławy skalnej przez W. S.. Ze względu na wymiary tego bloku według oceny poczynionej przez przodowego M. G. (2) należało bryłę tę podzielić najpierw na pół po tzw. „pierwszym chodzie” tzn. według płaszczyzny naturalnego podziału poziomego. W bryle widoczny był otwór strzałowy wypełniony przybitką. Materiał znajdujący się w tym otworze nie wykonał swojego zadania tj. nie detonował (stanowił zatem niewypał) S. K. (1) przystąpił do podziału ławy granitowej oraz podziału brył na mniejsze kawałki. Do wykonania tej pracy tzn. do wykonania otworów „gniazd” pracownicy używali wiertarek ręcznych. Następnie w gniazdach umieszczali kliny trójdzielne, które podbijane młotkiem powodowały dalsze rozłupywanie się brył skalnych.

W dniu 24 lipca 2014 roku R. W. (1) dokonał telefonicznie zamówienia materiałów wybuchowych nie znając ilości otworów, ich długości i średnicy czyli parametrów tzw. siatki wiertniczej planowanych odstrzałów. W dniu 25 lipca 2013 roku ładunku w miejscu pracy S. K. zakładał strzałowy E. R.. O tym ile miało być zamontowanych zapalników i ile należało użyć prochu, jak również o ilości i rozmieszczeniu otworów zdecydował sztygar R. W. (2). Po stwierdzeniu przez strzałowego, że ładunki gotowe są do odpalenia R. W. (2) dał sygnał dźwiękowy do ich odpalenia. Po sygnale od sztygara ładunki zostały odpalone. Po opadnięciu pyłu powybuchowego E. R. udał się na przodek i stwierdził, że proch oddzielił część skały od calizny. Dokonał też sprawdzenia przy użyciu omometru czy obwód elektryczny został przerwany. Po sprawdzeniu po odstrzale E. R. dał sygnał sztygarowi R. W. (2), że wszystko jest w porządku i żeby odwołał strzelanie trzema długimi sygnałami dźwiękowymi. Po odwołaniu strzelania R. W. (2) wraz ze skalnikiem M. G. (2) udali się na przodek i po stwierdzeniu, że nie ma żadnego zagrożenia przystąpili do dalszej pracy. Również do pracy przystąpił S. K. (1).

W wyniku postępowania powypadkowego ustalono, że w dniu 25 lipca 2013 roku R. W. (1) nie dokonał sprawdzenia czy otwory strzałowe mogą być załadowane zgodnie z metryką strzałową, nie dokonał sprawdzenia prawidłowości odstrzału dopuszczając do nadania sygnału dźwiękowego - odwołania robót strzałowych.

W dniu 26 lipca 2013 roku około godz. 9 .30 S. K. (1) stanął na bryle granitowej w której widoczny był wylot otworu strzałowego wypełniony przybitką i przystąpił przy użyciu wiertarki ręcznej do nawiercania otworów w poprzek bryły celem umieszczenia w nich klinów trójdzielnych. W tym samym czasie M. G. (2) przygotowywał potrzebne kliny trójdzielne.

S. K. (1) stojąc na bryle o wysokości ok. 110 cm wywiercał „gniazda” pod kliny trójdzielne. Podczas wywiercania kolejnego „gniazda” nastąpiła detonacja materiału wybuchowego tj. niewypału pozostawionego w otworze po wcześniejszych robotach strzałowych tych z dnia 25 lipca 2013 roku. W wyniku detonacji niewypału od bryły odspoiła się ta część, na której stał w trakcie wiercenia S. K. (1). Detonacja niewypału spowodowała uderzenie pokrzywdzonego odłamkami skalnymi w nogi a wiertarką w szczękę i klatkę piersiową, po czym mężczyzna spadł z bryły na poziom roboczy uderzając plecami o leżące okruchy skalne. M. G. (2) oraz W. S. udzielili S. K. (1) pierwszej pomocy przed przyjazdem Pogotowia (...)

Wskutek wybuchu niewypału S. K. (1) pozostawał w (...) we W. w okresie od 26.07.2013 do 02.08.2013. Przy przyjęciu do tej placówki medycznej wymienionego stwierdzono u niego: uraz wielonarządowy, stłuczenie mózgu z obrzękiem prawej półkuli, złamanie żuchwy i zwichnięcie obu wyrostków stawowych, złamanie rękkojeści motka, złamanie żeber I-III po stronie prawej, otwarte złamanie kości podudzia prawego typu 3C, złamanie wieloodłamowe kości skokowej i piętowej lewej, obrażenia przedramion kończyn górnych. W wyniku odniesionych obrażeń zaistniała konieczność dokonania amputacji kończyny dolnej prawej w 1/3 bliższej części podudzia z powodu jej zmiążdżenia z rozkawałkowaniem kości strzałkowej oraz niedokrwienia.

### **Dowód:**

- akta WRO.604.18.2013.JG w sprawie wypadku ciężkiego zaistniałego 26.07.2013

- dokumentacja Okręgowego Urzędu Górniczego we W. k. 3-14
- wyjaśnienia obwinionego R. W. (1) k. - 40v-41
- zeznania świadka E. R. – k. 10-11, 86v-87
- zeznania świadka A. S. – k. 102v
- zeznania świadka M. G. (2) - k. 113v- 114
- zeznania świadka A. L. – k. 189v-190

Roboty strzałowe w zakładzie (...) prowadzone są według uproszczonego planu ruchu. Zgodnie z planem na lata 2008 - 2012 zatwierdzonym przez Okręgowy Urząd Górniczy we W. roboty strzałowe w kopalni wykonywane są w godzinach 9.00 -1.00 i 13.00 – 16.00. Zamówienia odpowiedniej ilości materiałów wybuchowych dokonuje osoba z nadzoru tj. sztygar .

Wydawca materiałów wybuchowych wydaje zamówione uprzednio przez sztygara materiały wybuchowe górnikowi strzałowemu na podstawie zapotrzebowania widniejącego w dzienniczku strzałowego dokonanego przez uprawnioną osobę i upoważnioną przez Kierownika (...) Przed przystąpieniem do załadunku otworów strzałowych osoba dozoru nadzorująca roboty strzałowe lub strzałowy zobowiązani są do wycofania pracowników nie wykonujących tych czynności na odległość co najmniej 30 m od miejsca ładowania tych środków. Po załadunku otworów i wykonaniu przybitki oraz połączeniu zapalników w obwód dokonuje się pomiaru ciągłości i oporności ze schronu strzałowego przy użyciu omomierza strzałowego.

W czasie robót strzałowych używana jest sygnalizacja dźwiękowa i wizualna. Po nadaniu pierwszego sygnału ostrzegawczego wszystkie niezatrudnione do odpalania ładunków wybuchowych osoby udają się do schronów, a posterunki zabezpieczające udają się na pozycje określoną w załączniku do planu ruchu. Obowiązek wystawienia posterunków jak również organizacja ich pracy należy do osoby dozoru nadzorującej wykonanie robót strzałowych.

Po zakończeniu odpalania ładunków wybuchowych strzałowy na polecenie osoby dozoru ruchu nadzorującej roboty strzałowe (sztygara) nadaje sygnał dźwiękowy „odwołanie” i sprawdza jego efekt ze szczególnym zwróceniem uwagi na niewypały. W razie stwierdzenia niewypału informuje o tym fakcie osobę nadzorującą roboty strzałowe, która podejmuje decyzję o sposobie usunięcia niewypału w oparciu o Instrukcję usuwania niewypałów zatwierdzona przez Kierownika (...)

Szczegółowe informacje dotyczące m. In. rodzajów materiałów wybuchowych sposobów ich łączenia, maksymalna liczba otworów strzałowych , rodzaj i sposób wykonywania przybitki określają tzw. metryki strzałowe sporządzone przez technika strzałowego A. S. i zatwierdzone przez Kierownika (...) A. L..

**Dowód:**

- planu ruchu (...) na lata 2008 - 2012 - k. 57- 73
- metryki strzałowe - k. 64 – 73
- dziennik strzałowy – k. 81-85

Zgodnie z zakresem czynności do zadań R. W. (1) zatrudnionego na stanowisku sztygara należało m.in.:

- prowadzenie i nadzorowanie ruchu górniczego na wyznaczonych stanowiskach pracy i na danej zmianie dla zapewnienia rytmicznego wykonywania oddziałowych zadań produkcyjnych przy spełnieniu wymaganych warunków bezpieczeństwa i higieny pracy i dyscypliny pracy,
- nadzór nad zgodnością prowadzonych robót górniczych z Planem Ruchu, projektami techniczno-ruchowymi, obowiązującymi przepisami, wytycznymi, instrukcjami i zarządzeniami,
- organizowanie pracy i kierowanie pracą podległego zespołu pracowników w sposób zabezpieczających przed wypadkami przy pracy,
- bezpośredni, stały nadzór przy wykonywaniu prac niebezpiecznych,
- prowadzenie i nadzorowanie procesów technologicznych związanych z udostępnieniem i eksploatacją złoża w sposób odpowiednio dostosowany do warunków geologiczno-górniczych i wyposażenia technicznego z zachowaniem odpowiadających wymogom przepisów parametrów poziomów eksploatacyjnych, półek roboczych, pochylni, skarp, ociosów, zboczy stałych i roboczych zapewniające bezpieczeństwo geotechniczne, zatrudnionej załogi oraz bezpieczeństwo i ciągłość ruchu.

Zgodnie z przywołanym zakresem czynności sztygar górniczy - zmianowy odpowiada za bezpieczeństwo podległych pracowników oraz za podjęcie i zaangażowanie wszystkich potrzebnych mu środków technicznych, organizacyjnych, wiedzy, doświadczenia w sytuacjach gdy zagrożone jest zdrowie, życie pracowników bądź mienie zakładu dla zorganizowania oraz prowadzenia działań ratowniczych. Nadto sztygar górniczy odpowiedzialny jest za prowadzenie i nadzorowanie prac wiertniczych oraz prowadzonych robót strzałowych.

Uprawnienia zawarte w zakresie czynności sztygara górniczego przewidują m.in. podejmowanie działań nad usuwaniem zaistniałych niebezpieczeństw i zagrożeń powstałych w Ruchu Górniczym w granicach swoich kompetencji i uprawnień oraz kontroli i egzekwowania prowadzenia robót górniczych zgodnie z zatwierdzonymi dokumentacjami, przepisami, wytycznymi, instrukcjami stanowiskowymi i zarządzeniami.

### **Dowód:**

- zakres czynności sztygara górniczego – zmianowego – k. 74-76

W toku postępowania powołano biegłego z zakresu górnictwa – robót strzałowych. Z opinii biegłego R. M. wynika, że obwiniony R. W. (1) dokonał zamówienia zbyt małej ilości przewodów zapalnikowych i materiału wybuchowego niżli by to wynikało z realnej oceny warunków budowy geologicznej rejonu urabiania wyrobiska. Zamówienie krótszych przewodów zapalnikowych, mniejszej ilości materiału wybuchowego wymagało od osoby dozoru nadzorującej roboty strzałowe, podjęcia uzasadnionych i właściwych decyzji bezpiecznego i skutecznego przeprowadzenia strzelań dla uzyskania szczeliny konturowej. Zamówienie złożone przez obwinionego w dniu 24 lipca 2013 roku na środki strzałowe (12 zapalników elektrycznych i 7,5 kg prochu skalnego) powinno być uwzględnione przy wydawaniu dyspozycji organizacji robót strzałowych w dniu 24 lipca 2013 r. Zamawiając środki strzałowe R. W. (2) planował sposób pozyskania bloku, nie znał jednak rzeczywistych parametrów siatki strzałowej, ponieważ otwory nie były jeszcze wykonane. Zdaniem biegłego wydawane na odprawie technologicznej w dniu 24 lipca 2013 roku dyspozycje powinny uwzględniać te zamówione ilości środków strzałowych, zaś decyzje te zdaniem biegłego nie zapadły. Ponadto biegły stwierdził, że brak wytycznych sposobu postępowania w pracach poprzedzających strzelanie w dniu 24 lipca 2013 roku obciąża bezpośrednio sztygara, który odpowiada za bezpieczne, zgodne ze sztuką górnictwem i zaistniałą sytuacją kierowanie, nadzorowanie i wydawanie dyspozycji dla skutecznego przeprowadzenia robót strzałowych.

Także biegły wywiódł, że w działaniu sztygara R. W. (2), jak

i w działaniu strzałowego stwierdza bardzo ogólne i niestaranne wykonanie kontroli miejsca przeprowadzonych strzelań. Pomimo widocznych śladów niewypału w postaci otworu wypełnionego przybitką, szczelina konturowa poza obrysem otworów nie zauważeniu, braku śladów wierconego otworu i widocznego śladu detonacji po odwróceniu bryły dopuszczono możliwość dalszej pracy na przodku. Zdaniem biegłego nawet dopuszczenie przodka do ruchu nie zwalnia osób wykonujących w nim pracę z obowiązku zwracania szczególnej uwagi czy w urobku nie ma śladów ładunku MW lub podejrzenia, że ładunek nie zdetonował.

**Dowód:**

- opinia – k. 126-130

- stanowisko biegłego R. M. z dnia 18.11.2014 roku – k. 165-167

W dniu 06 września 2013 roku Okręgowy Urząd Górniczy we W. wydał orzeczenie w sprawie wypadku ciężkiego zaistniałego w dniu 26 lipca 2013 roku około godziny 9.30 w zakładzie górniczym (...)któremu uległ S. K. (1). W orzeczeniu tym zawarto informacje o okolicznościach zdarzenia w dniu 26 lipca 2013 roku oraz w dniu poprzedzającym dzień wypadku, przyczynach i skutkach wypadku, formie udzielonej pomocy medycznej. W konkluzji orzeczenia co do przyczyn wypadku Okręgowy Urząd Górniczy we W. stwierdził, że bezpośrednią przyczyną ciężkiego wypadku było uderzenie uszkodzonego odłamkami skalnymi, dynamicznie przemieszczającymi się po wybuchu nawierconych środków strzałowych oraz upadek na poziom roboczy z bryły o wysokości ok. 0,8 m. Do wypadku przyczyniły się: detonacja materiału wybuchowego (niewypału), powstałego po robotach strzałowych wykonanych 25.07.2013 r. po jego nawierceniu wiertarką pneumatyczną, brak właściwego nadzoru nad wykonywaniem prac wiertniczo-strzałowych, niewłaściwą organizację zamawiania i dobór środków strzałowych w firmie zewnętrznej prowadzącej ich dostawy oraz brak zapewnienia właściwego nadzoru nad gospodarką środkami strzałowymi.

**Dowód:**

- orzeczenie Okręgowego Urzędu Górniczego we W. z dnia 06.09.2013 r. – k. 5-9

R. W. (1) nie był dotychczas karany sądownie. Posiada stałe miejsce zatrudnienia pracując na stanowisku sztygara górniczego i otrzymując uposażenie w kwocie 2700 zł miesięcznie.

**Dowód:**

- dane osobopoznawcze k. 41

Obwiniony R. W. (1) nie przyznał się do zarzucanych mu czynów i wyjaśnił, że zgodnie z przepisami nie ma obowiązku jako osoba nadzorująca sprawdzania otworów strzałowych i uzbrajaniu ładunków przez strzałowego. Wyjaśnił, że strzałowy sprawdza miejsca strzału. Strzałowy i sztygar pozostają wobec siebie znacznej odległości ok. 250 m i porozumieją się wizualnie. Jeśli wszystko jest w porządku to strzałowy podnosi rękę i wówczas obwiniony uznając, że wszystko jest w porządku zezwala na oddanie sygnału odwoławczego. R. W. (2) wyjaśnił, że kwestia sprawdzenia czy po detonacji nie zostały niewypały należy nie do niego tylko do strzałowego.

**Dowód:**

- wyjaśnienia obwinionego R. W. (1) k. - 40v-41

**Sąd zważył co następuje:**

W świetle przedstawionych dowodów wina i sprawstwo obwinionego R. W. (1) odnośnie zarzucanych mu czynów tj. wykroczeń z art. 182 ust 1 i art. 184 ust 1 Ustawy z dnia 09 czerwca 2011 roku Prawo geologiczne i górnicze, nie budzą wątpliwości.

Konstruując stan faktyczny Sąd oparł się przede wszystkim na dowodzie w postaci opinii biegłego R. M., która miała fundamentalne znaczenie dla przypisania obwinionemu R. W. (2) sprawstwa w zakresie zarzucanych mu czynów. Treść pisemnej opinii biegłego z zakresu górnictwa oraz jej uzupełnienie z dnia 18.11.2014 roku jest wynikiem wnikliwej i szczegółowej analizy dostępnego rzeczowego materiału dowodowego, logicznie ocenionego również w kontekście osobowych źródeł dowodowych – zarówno zeznań świadków, jak i wyjaśnień obwinionego oraz prezentowanej przez niego linii obrony.

Z opinii tej wynika, że postawione przez Dyrektora Okręgowego Urzędu Górniczego we W. zarzuty wobec osoby dozoru R. W. (1) o nieprzestrzeganiu przepisów Prawa geologicznego i górniczego i wykonywaniu robót strzałowych niezgodnie z zatwierdzoną metryką z punktu obowiązujących przepisów są słuszne. Według oceny biegłego wystąpił niewypał w bryle skalnej, który wskutek następnie wykonywanych czynności przy pomocy wiertarki pneumatycznej detonował. Biegły orzekł, że dużym zaniedbaniem ze strony osoby dozoru tj. R. W. (1)

i strzałowego była bardzo ogólna i niestarannie wykonana kontrola miejsca przeprowadzonych strzelań. Konkludując biegły stwierdził, że tak doświadczone osoby jak strzałowy i sztygar powinny były zauważyć, że wystąpił niewypał ponieważ pozostawia on wyraźne ślady w postaci otworu wypełnionego przybitką oraz szczeliny konturowej poza obrysem otworów, oraz po odwróceniu bryły brak „ślada” wierconego otworu i widocznego śladu detonacji materiału wybuchowego

w otworze. Nadto biegły stwierdził, że obowiązek likwidacji niewypalu (ub nawet przypuszczenia jego istnienia) spoczywa na osobie dozoru nadzorującego roboty strzałowe, co wynika z Rozporządzenia Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 1.04.2003 roku w sprawie przechowywania i używania środków strzałowych i sprzętu strzałowego w zakładach górniczych, Rozporządzenia Ministra Gospodarki z dnia 28.06.2002 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny pracy, prowadzenia ruchu oraz specjalistycznego zabezpieczenia przeciwpożarowego w podziemnych zakładach górniczych.

Cytowaną powyżej opinię biegłego Sąd uznał za wiarygodną, rozbudowaną i jasną, nie budzącą zastrzeżeń natury formalnej ani merytorycznej. Wątpliwości nie budzi również fachowość tejże opinii. Biegły kompetentnie i wyczerpująco ocenił dowody zgromadzone w sprawie, a jej wnioski w zakresie okoliczności wypadku korespondują ze sobą i wraz z pozostałym materiałem dowodowym tworzą logiczną i przekonującą całość, w sposób zupełny odnoszą się do zdarzenia będącego przedmiotem niniejszego postępowania.

Sąd przy ocenie materiału dowodowego wziął także pod uwagę zeznania świadków E. R., M. G. (2), A. L..

E. R. zeznał, po osobistym założeniu a następnie odpaleniu ładunków w dniu 25 lipca 2015 roku udał się na tzw. przodek i stwierdził, że wybuch dokonał rozdzielenia części skały od calizny, następnie odpowiednim przyrządem tj. omometrem sprawdził czy obwód jest przerwany. Przyrząd ten wskazał przerwanie obwodu, co utwierdziło świadka w przekonaniu, że wszystkie zapalniki odpaliły. Następnie świadek dał sygnał sztygarowi, żeby odwołał strzelanie. Po odwołaniu sygnału na przodek udali się sztygar ze skalnikiem, i po stwierdzeniu, że nie ma żadnego zagrożenie przystąpili do dalszej pracy.

Świadek M. G. (2) zeznał, że w dniu strzelania był na tzw. obstawie. Po strzale tzn. po sygnale odwołującym zszedł na dół wyrobiska, gdzie byli już sztygar ze strzałowym. Świadek zeznał, że sztygar R. W. (1) stwierdził, że wszystko jest posprawdane przez strzałowego omomierzem do sprawdzania przerwania obwodu i wszystko po strzale jest w porządku. Ponadto potwierdził, że ze sztygarem i strzałowym stwierdzili wspólnie, że wszystko jest w porządku a następnie ustalali dalszy tok pracy.

Sąd przy ustalaniu stanu faktycznego nie wziął pod uwagę zeznań świadków A. S. i A. L., ponieważ w dniu zdarzenia nie byli oni w pracy na terenie kopalni, a wiedzę o przebiegu wypadku powzięli od innych osób.

Zeznania świadka A. L. Sąd wziął pod uwagę jedynie

w zakresie dotyczącym prowadzenia ruchu zakładu górniczego. Świadek A. L. potwierdził w swoich zeznaniach fakt, iż R. W. (1) był przez niego upoważniony ustnie do kierowania ruchem zakładu na pierwszej zmianie. Konieczność sformułowania takiego upoważnienia wynika z rozporządzenia Ministra Gospodarki z dnia 28.06.2002 roku w sprawie w sprawie bezpieczeństwa i higieny pracy, prowadzenia ruchu oraz specjalistycznego zabezpieczenia przeciwpożarowego w podziemnych zakładach górniczych. Zgodnie z udzielonym upoważnieniem obowiązkiem R. W. (1) było skontrolowanie robót strzałowych i jeśli była taka potrzeba poprzez pójcie na miejsce strzelań i sprawdzenie osobiście otworów podczas ładowania. Z zeznań tego świadka wynika także, że sztygar ma obowiązek kontrolowania różnych robót i wiertniczych i strzałowych oraz innych. Do obowiązków sztygara należy wskazanie gdzie i jak mają zostać wywiercone otwory.

Z zebranego materiału dowodowego, w tym przede wszystkim opinii biegłego

z zakresu górnictwa, orzeczenia Okręgowego Urzędu Górniczego we W.

a w dalszej części zeznań świadków wynika, że to na obwinionym spoczywał obowiązek dbałości o prawidłowego zabezpieczenie ruchu zakładu górniczego

w dniu zdarzenia. Do obowiązków tych należała także wnikliwa kontrola wyrobiska, przodka, po dokonanych odstrzałach oraz zabezpieczenie miejsca niewybuchu i nie dopuszczenia pracowników do dalszej pracy w miejscu zagrożonym.

Obowiązkowi temu obwiniony nie sprostał. Kontrola przodka wykonana została przez obwinionego pobieżnie wskutek zawierzenia informacjom pozyskanym od strzałowego, że na przodku wyrobiska wszystko po dokonanych odstrzałach jest

w porządku.

Obwiniony jako osoba nadzoru nad pracownikami, a jednocześnie osoba na której ciąży obowiązek zapewnienia pracownikom odpowiednich bezpiecznych warunków do pracy nie dołożył należytej staranności w jego wykonaniu.

Zgodnie z powołanym przepisem art. 182 ust. 1 ustawy z dnia 09 czerwca 2011 r. Prawo geologiczne i górnicze, karze aresztu albo grzywny podlega ten, kto prowadzi ruch zakładu górniczego bez zatwierdzonego planu ruchu zakładu górniczego lub z naruszeniem określonych w nim warunków. W myśl art. 105 ust. 1 cyt. ustawy, ruch zakładu górniczego prowadzi się w sposób zgodny z przepisami prawa, w szczególności na podstawie planu ruchu zakładu

górnictwa, a także zgodnie z zasadami techniki górniczej.

Z ruchem zakładu górniczego mamy ogólnie rzecz biorąc do czynienia, w sytuacji prowadzenia w zakładzie wydobywania ze złoża czy też wykonywania innych robót górniczych w rozumieniu art. 6 ust. 1 pkt 12 ustawy Prawo geologiczne i górnicze.

Naruszenia art. 184 ust 1 dopuszcza się ten, kto w ruchu zakładu górniczego wykonuje lub dopuszcza do wykonywania czynności w warunkach zagrożeń pożarowych, tąpniętami, gazowych, pyłowych, klimatycznych, wodnych, pozostających w związku z jazdą ludzi szybem albo w związku z przechowywaniem lub używaniem środków strzałowych i sprzętu strzałowego, w sposób mogący wywołać niebezpieczeństwo dla życia lub zdrowia człowieka lub ruchu zakładu górniczego.

Przepisy rozporządzenia Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 1.04.2003 roku w sprawie przechowywania i używania środków strzałowych i sprzętu strzałowego w zakładach górniczych tj. § 40 pkt 6 zobowiązuje osoby wykonujące i dozorujące prace związane z robotami strzałowymi do przestrzegania ustaleń zawartych w metryce strzałowej albo dokumentacji strzałowej. Prowadzenie robót strzałowych jest niedozwolone w przypadku stwierdzenia nieodpowiedniej jakości środków strzałowych oraz w przypadku stwierdzenia braku odpowiedniego lub wadliwego działania sprzętu strzałowego ( § 43 w/w rozporządzenia)



Jak wynika z zebranego materiału dowodowego obwiniony zaniechał kontroli otworów strzałowych przed ich załadowaniem, jak i zezwolił na użycie zbyt małej ilości zapalników elektrycznych w stosunku do odwierconych otworów strzałowych oraz zapalników krótszych niż rzeczywista długość otworów strzałowych (co wynika z kontroli (...) we W.).

Z kolei z rozporządzenia Ministra Gospodarki z dnia 28.06.2002 roku w sprawie bezpieczeństwa i higieny pracy, prowadzenia ruchu oraz specjalistycznego zabezpieczenia przeciwpożarowego w odkrywkowych zakładach górniczych wydobywających kopaliny pospolite - §7 pkt 1 wynika, że osobą odpowiedzialną za prawidłową organizację i prowadzenie ruchu zakładu górniczego jest kierownik ruchu zakładu górniczego. W realiach niniejszej sprawy nie ma wątpliwości, iż osobą sprawującą w/w obowiązki w dniu wypadku, któremu uległ pokrzywdzony a także w dniu poprzedzającym wypadek, na I zmianie był obwiniony R. W. (1) na mocy upoważnienia uzyskanego od A. D. pokrzywdzonego S. K. (1) do wykonywania dalszych prac na nie sprawdzonej do końca bryle skalnej oddzielonej od calizny, obwiniony naruszył też swoim zachowaniem przepis § 65 ust. 1 cytowanego rozporządzenia.

Biorąc pod uwagę powyższe rozważania, a przede wszystkim przyjmując jako własne wnioski wynikające z opinii biegłego z zakresu górnictwa oraz ustalenia Okręgowego Urzędu Górnictwa we W. Sąd uznał, że wyjaśnienia obwinionego R. W. (2) odnośnie okoliczności zaistniałych w dniach 24 i 25 lipca 2013 roku nie odpowiadają rzeczywistemu przebiegowi faktów i stanowią jedynie jego linię obrony, ukierunkowaną na uniknięcie odpowiedzialności za popełnione wykroczenia.

W tym stanie rzeczy, uznając R. W. (1) za winnego popełnienia wykroczenia z art. 182 ust 1 i art. 184 ust 1 Ustawy z dnia 09 czerwca 2011 roku Prawo geologiczne i górnicze Sąd wymierzył obwinionemu w oparciu o te przepisy w zw. z art. 9 §1 kw, także naruszenia z § 40 ust 6 i § 43 rozporządzenia Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 1.04.2003 roku w sprawie przechowywania i używania środków strzałowych i sprzętu strzałowego w zakładach górniczych oraz § 7 pkt 1 i § 65 ust 1 rozporządzenia Ministra Gospodarki z dnia 28.06.2002 roku w sprawie bezpieczeństwa i higieny pracy, prowadzenia ruchu oraz specjalistycznego zabezpieczenia przeciwpożarowego w odkrywkowych zakładach górniczych wydobywających kopaliny pospolite, wymierzył obwinionemu karę 1000 złotych grzywny.

Przy wymiarze kary, kierując się dyrektywami opisanymi w przepisie art. 33 kw, Sąd wziął w szczególności pod uwagę rodzaj i rozmiar szkody wyrządzonej wykroczeniem, stopień winy, sposób działania obwinionego, oraz warunki i właściwości osobiste obwinionego, a także jego sposób życia przed popełnieniem wykroczenia. Jako okoliczność łagodzącą Sąd uwzględnił uprzednią niekaralność sprawcy.

W ocenie Sądu wymierzona obwinionemu kara stanowić będzie dla niego adekwatną i wystarczającą dolegliwość z uwagi na rodzaj i charakter popełnionego przez niego wykroczenia, a nadto niewątpliwie spełni swój cel wychowawczy.

**Kara**

w takiej postaci i wymiarze uwzględnia stopień społecznej szkodliwości czynu przypisanemu obwinionemu, a nadto w ocenie Sądu będzie wystarczająca do spełnienia celów zapobiegawczych.

Biorąc pod uwagę sytuację majątkową obwinionego a przede wszystkim fakt posiadania przez niego stałego zatrudnienia, Sąd zasądził od obwinionego R. W. (1) na rzecz Skarbu Państwa koszty sądowe w kwocie 200 zł, w tym zryczałtowane wydatki postępowania w kwocie 100 złotych oraz wymierzył mu opłatę w wysokości 100 złotych.